

**Udlændinge- og
Integrationsministeriet**

Styrelsen for International
Rekruttering og Integration

Valg af emner og opfølgende interviewspørgsmål
En vejledning til Prøve i Dansk 1, Prøve i Dansk 2, Prøve i Dansk 3
Mundtlig kommunikation

Danskuddannelse til voksne udlændinge

Oktober 2016

Indhold

Forord	s. 3
1. Vejledning om valg af emne og opfølgende interviewspørgsmål Prøve i Dansk 1, mundtlig kommunikation, delprøve 1	
1.1. Information til prøvedeltageren om valg af emne og fremlæggelsesform	s. 4
1.2. Præcisering af emnevalg	s. 4
1.3. Opfølgende interviewspørgsmål fra eksaminator	s. 5
2. Vejledning om valg af emne og opfølgende interviewspørgsmål Prøve i Dansk 2, mundtlig kommunikation, delprøve 1	
2.1. Information til prøvedeltageren om valg af emne og fremlæggelsesform	s. 7
2.2. Præcisering af emnevalg	s. 7
2.3. Opfølgende interviewspørgsmål fra eksaminator	s. 8
3. Vejledning om valg af emne og opfølgende interviewspørgsmål Prøve i Dansk 3, mundtlig kommunikation, delprøve 1	
3.1. Indholdet i undervisningen på Danskuddannelse 3, modul 5	s. 11
3.2. Vejledning om tildeling af et emne	s. 12
3.3. Vejledning til prøvedeltageren om gennemførelsen af præsentationen	s. 12
3.4. Vejledning til eksaminator om emnevalg	s. 13
3.5. Vejledning til eksaminator om interviewet	s. 17

Forord

I de tre afsluttende danskprøver består delprøve 1 i mundtlig kommunikation af en forberedt præsentation, som følges op af interviewspørgsmål fra eksaminator.

Ved Prøve i Dansk 1 (PD1) og Prøve i Dansk 2 (PD2) vælger prøvedeltageren selv emne for præsentationen, mens det ved Prøve i Dansk 3 (PD3) er prøvedeltagerens lærer/udbyder af danskuddannelse, der fastlægger emnet ud indholdet i undervisningen på modul 5 på Danskuddannelse 3.

I alle tilfælde er det forstanderen, der skal godkende emnerne.

Der henvises til bekendtgørelse nr. 799 af 29. juni 2011 om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. (uddannelsesbekendtgørelsen) samt bekendtgørelse nr. 781 af 29. juni 2011 om prøver inden for danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., som ændret ved bekendtgørelse nr. 88 af 24. januar 2012 og bekendtgørelse nr. 224 af 6. marts 2013 (prøvebekendtgørelsen).

Ved prøven skal eksaminator følge op på præsentationen med et interview. Det er afgørende, at dette sker på en måde, så der frembringes et bedømmelsesgrundlag, som viser, om prøvedeltagerens dansksproglige forudsætninger lever op til kravene ved pågældende prøve.

Der gives i vejledningen eksempler på de spørgsmålstyper, der kan stilles i det opfølgende interview på de forskellige niveauer, som de tre danskprøver repræsenterer.

Målgruppen for denne vejledning er således de lærere, der skal vælge emne til prøvedeltagerne eller rådgive om emnevalg, samt forstanderne, der skal godkende emnerne. Desuden henvender vejledningen sig til censorer og eksaminatorer, som er de ansvarlige i prøvesituationen.

Styrelsen for international Rekruttering og Integration

1. Vejledning om valg af emne og opfølgende interviewspørgsmål

Prøve i Dansk 1, mundtlig kommunikation, delprøve 1

1.1. Information til prøvedeltageren om valg af emne og fremlæggelsesform

Prøve i Dansk 1, mundtlig kommunikation, delprøve 1, består af en præsentation af et emne og et opfølgende interview. Prøvegrundlaget er et emne, som prøvedeltageren selv har valgt.

Prøvedeltageren vejledes i at vælge et emne, som er konkret og enkelt at fortælle om. Det skal være egnet til en kort mundtlig fremlæggelse og skal handle om forhold i Danmark. Dog kan også emnet uddannelse/arbejde i hjemlandet vælges.

Emnet skal have relation til prøvedeltagerens egne erfaringer.

Læreren kan drøfte emnevalget med prøvedeltageren og vurdere, om emnet egner sig til prøvesituationen. Når emnet er valgt, kan læreren desuden drøfte en disposition med prøvedeltageren. Dette er særligt for Prøve i Dansk 1.

Når et emne er endeligt valgt, og der eventuelt er ydet støtte til udformningen af en disposition, er emnet prøvegrundlaget. Læreren må derefter på ingen måde yde yderligere hjælp.

Prøvedeltageren informeres om:

- at han/hun skal præsentere emnet kort (ca. 1 minut)
- at han/hun skal forsøge at fremlægge på et niveau, som er i god overensstemmelse med hans/hendes mundtlige udtryksfærdighed
- at han/hun skal forsøge at fokusere præsentationen, dvs. at han/hun skal stille skarpt på den del af emnet, han/hun synes er specielt interessant
- at præsentationen følges op af spørgsmål (ca. 4 minutter).

1.2. Præcisering af emnevalg

Eksempler på emner, der kan fungere uden yderligere konkretisering og personliggørelse:

- Mit arbejde som .../min praktik (på et metalværksted, en restaurant, en campingplads, en fabrik osv.)
- Mine erfaringer som selvstændig i Danmark
- Mine børns skole i Danmark
- Min hverdag i den by, hvor jeg bor
- Mine fritidsinteresser
- Oplevelser i min sportsklub
- Aktiviteter i vores beboerforening.

Eksempler på emner, der kræver særlig opmærksomhed ved godkendelsen og eksaminationen.

A. Emner, der er brede og generelle, men kan konkretiseres og personliggøres:

- Familien i Danmark
- Ældre i Danmark
- Børns fritid i Danmark
- Demokrati i Danmark.

Eksempler på konkretisering og personliggørelse:

- Mine erfaringer og oplevelser med en dansk familie, jeg kender godt
- Mine erfaringer og oplevelser med nogle ældre, som jeg har besøgt på et plejehjem
- Mine erfaringer og oplevelser med mine børns skolefritidsordning
- Mine erfaringer og oplevelser som medlem af bestyrelsen i vores beboerforening.

B. Emner, der er så faktuel og upersonligt baseret, at det kan være vanskeligt at personliggøre dem - også i den opfølgende samtale:

- H.C. Andersen
- Danmarks dronning
- De politiske partier i Danmark
- Ida - en person i "Krøniken".

Hvis en prøvedeltager møder op til prøven med et emne, der enten er bredt og generelt eller faktuel og upersonligt, kan eksaminator dreje interviewet i konkret, personlig retning ved at indlede interviewet med fx følgende spørgsmål:

Hvorfor har du valgt lige det her emne?

1.3. Opfølgende interviewspørgsmål fra eksaminator

Prøven i mundtlig kommunikation ved Prøve i Dansk 1 efterprøver dansksproglige færdigheder på et niveau, der relaterer til threshold (B1), jf. kompetenceskalaen, Common European Framework of Reference (CEFR).

På trods af ovenstående information kan det ske, at prøvedeltageren fremlægger på et for højt eller for lavt niveau. Det er eksaminators ansvar i det opfølgende interview at forsøge at kompensere for dette ved via spørgsmålene at fremkalde et mere fyldestgørende bedømmelsesgrundlag.

Eksaminator bør især stille opklarende og uddybende spørgsmål, der lægger op til, at prøvedeltageren ytrer sig i længere taleture.

Delprøve 1

Ved prøven vurderes, om prøvedeltageren kan fortælle om almindelige hverdagsforhold. Det vurderes, om prøvedeltageren kan udtrykke sig forståeligt i et enkelt, sammenhængende sprog med en vis grad af kompleksitet og korrekthed.

(Prøvebekendtgørelsen)

Eksempler på spørgsmål

Opklarende spørgsmål:

Du sagde, at ... Det forstod jeg ikke helt. Vil du godt forklare det lidt mere?

Uddybende spørgsmål:

Du sagde, at ... Det lyder spændende. Kan du ikke fortælle lidt mere om det?

2. Vejledning om valg af emne og opfølgende interviewspørgsmål Prøve i Dansk 2, mundtlig kommunikation, delprøve 1

2.1. Information til prøvedeltageren om valg af emne og fremlæggelsesform

Prøve i Dansk 2, mundtlig kommunikation, delprøve 1, består af en præsentation af et emne med opfølgende interviewspørgsmål.

Emnet skal have relation til prøvedeltagerens egne erfaringer.

Prøvedeltageren vejledes i at vælge et emne, som er konkret og forholdsvis enkelt at fortælle om. Læreren kan drøfte emnevalg med prøvedeltageren og vurdere, om emnet egner sig til prøvesituationen. Det skal være egnet til en kort mundtlig fremstilling og handle om forhold i Danmark. Dog kan også emnet uddannelse/arbejde i hjemlandet vælges.

Når emnet er valgt, er emnet prøvegrundlaget. Læreren må herefter på ingen måde yde yderligere hjælp.

Prøvedeltageren informeres om:

- at han/hun skal præsentere emnet kort (ca. 1,5 minut), og at han/hun gerne må afrunde sin præsentation med en generalisering
- at han/hun skal forsøge at fremlægge på et niveau, som er i god overensstemmelse med hans/hendes mundtlige udtryksfærdighed
- at han/hun skal forsøge at fokusere præsentationen, dvs. at han/hun skal stille skarpt på den del af emnet, han/hun synes er specielt interessant
- at præsentationen følges op af en række spørgsmål (ca. 3½ minut).

2.2. Præcisering af emnevalg

Eksempler på emner, der kan fungere uden yderligere konkretisering og personliggørelse:

- Mit arbejde som .../min praktik (på et metalværksted, en restaurant, en campingplads osv.)
- Min uddannelse til social- og sundhedsassistent, buschauffør osv.
- Mine erfaringer som selvstændig i Danmark
- Mine børns skole i Danmark
- Mine erfaringer/oplevelser med sundhedssystemet i Danmark
- Mine erfaringer/oplevelser med at være medlem af en fagforening
- Mine erfaringer/oplevelser med forældremøder i mine børns børnehave/skole, aktiviteter i vores beboerforening.

Eksempler på emner, der kræver særlig opmærksomhed ved godkendelsen og eksaminationen

A. Emner, der er brede og generelle, men som kan konkretiseres og personliggøres:

- Sundhedssystemet i Danmark
- Ligestilling i Danmark
- Integration
- Børneopdragelse i Danmark
- Fritid i Danmark
- Jobsøgning i Danmark.

Eksempler på konkretisering og personliggørelse:

- Mine erfaringer og oplevelser som patient på et hospital
- Mine erfaringer og oplevelser med min arbejdsplads, hvor der både arbejder mænd og kvinder
- Hvordan min danske nabo har hjulpet mig med bedre at forstå Danmark og danskerne
- Hvordan mine danske venner opdrager deres børn
- Mine erfaringer og oplevelser med at være medlem i en dansk sportsklub
- Hvordan jobkonsulenten har hjulpet mig med at finde et job.

B. Emner, der er så faktuel og upersonligt baseret, at det kan være vanskeligt at personliggøre dem - også i det opfølgende interview:

- H.C. Andersen
- Danmarks dronning
- De politiske partier i Danmark
- Den evangelisk-lutherske kirke i Danmark fra reformationen til nu
- Stenalderen.

Hvis en prøvedeltager møder op til prøven med et emne, der enten er bredt og generelt eller faktuel og upersonligt, kan eksaminator dreje interviewet i konkret, personlig retning ved at indlede interviewet med fx følgende spørgsmål:

Hvorfor har du valgt lige det her emne?

2.3. Opfølgende interviewspørgsmål fra eksaminator

Prøven i mundtlig kommunikation ved Prøve i Dansk 2 efterprøver dansksproglige færdigheder på et niveau, der relaterer til B1+-niveauet. Niveauet for Prøve i Dansk 2, mundtlig kommunikation, ligger i den øvre ende af B1-båndet, jf. kompetenceskalaen, Common European Framework of Reference (CEFR).

Ved det opfølgende interview skal både den receptive og den produktive færdighed bedømmes inden for tidsrammen på ca. 3 ½ minut. Derfor må eksaminator ved hvert spørgsmål være bevidst om, hvilket sprogligt niveau spørgsmålet stilles på, og hvilket sprogligt niveau i svaret spørgsmålet kan lægge op til.

Eksaminator skal på én og samme tid følge prøvedeltagerens sproglige niveau og holde sig inden for den sproglige bredde, der er fastlagt for Prøve i Dansk 2.

Befinder prøvedeltageren sig sprogligt på et lavere niveau end Prøve i Dansk 2, må eksaminator nødvendigvis følge prøvedeltageren, så eksaminationen kan gennemføres. Men inden da skal det være tydeliggjort for censor, at prøvedeltageren ikke kunne honorere de receptive og/eller de produktive sprogkrav, der kendetegner Prøve i Dansk 2.

Er dele af præsentationen uklare eller uforståeligt formidlet, indledes interviewet med et eller flere opklarende spørgsmål. Er dette ikke tilfældet, er det ofte en god idé at indlede med et eller flere uddybende spørgsmål, hvor prøvedeltageren opfordres til at uddybe aspekter af præsentationen. Desuden skal eksaminator, når der byder sig en lejlighed til det, også stille spørgsmål, der inviterer dels til begrundelse, dels til generalisering.

Delprøve 1 (præsentation af et emne med opfølgende interviewspørgsmål)

Ved prøven vurderes, om prøvedeltageren kan forstå enkel kommunikation, hvor der anvendes et tydeligt udtalt sprog med en vis grad af kompleksitet. Det vurderes, om prøvedeltageren kan fortælle og besvare spørgsmål. Det vurderes, om prøvedeltageren kan udtrykke sig flydende i et forståeligt, sammenhængende sprog med en vis grad af kompleksitet og korrekthed.

(Prøvebekendtgørelsen)

Eksempler på spørgsmål

Spørgsmålstyper

Opklarende spørgsmål:

Du sagde, at ... Det forstod jeg ikke helt. Vil du godt forklare det lidt mere?

Uddybende spørgsmål:

Du sagde, at ... Det lyder spændende. Kan du ikke fortælle lidt mere om det?

Spørgsmål, der inviterer til begrundelse:

Hvordan kan det være, at ...?

Spørgsmål, der inviterer til generalisering:

Hvordan synes du generelt, ...?

Opklarende spørgsmål

Spørgsmål, der inviterer til opklaring af et (væsentligt) punkt i præsentationen, som eksaminator ikke rigtig har forstået:

Du fortalte, at du somme tider lavede mad til børnene i børnehaven. Jeg forstod ikke rigtig, hvad det var for noget mad. Vil du godt fortælle, hvad det for noget mad? (Emne: Praktik i en børnehave)

Du sagde noget med, at du blev nødt til at holde op på dit arbejde, men jeg forstod det ikke rigtigt. Vil du godt fortælle, hvad det var, der skete, da du blev nødt til at holde op på dit arbejde? (Emne: Mit arbejde som ...)

Opklarende spørgsmål stilles også, når der er sprog, eksaminator ikke eller ikke helt forstår på grund af forkert udtale, ordvalgsfejl osv. Opklarende spørgsmål stilles først *efter*

præsentationen og løbende undervejs i den del af prøven, hvor eksaminator stiller opfølgende spørgsmål, hvis der er behov for det.

Uddybende spørgsmål

Spørgsmål, der inviterer til uddybning af et punkt, som eksaminator synes lyder spændende og derfor godt kunne tænke sig at høre noget mere om:

Du siger, at den børnehave, du er i praktik i, fungerer godt. Vil du godt nogle eksempler på, hvad der fungerer godt? (Emne: Praktik i en børnehave)

Du fortæller, at du er meget glad for dit arbejde. Hvad er det fx, der gør, at du er glad for dit arbejde. (Emne: Mit arbejde som ...)

Spørgsmål, der inviterer til begrundelse af noget eksaminanden har sagt

Du fortalte, at du meget gerne ville i praktik i en børnehave. Hvorfor ville du gerne det? (Emne: Praktik i en børnehave)

Du siger, at din nye klub er meget bedre end din gamle klub. Hvordan kan det være, at den er bedre? (Emne: Mine fritidsinteresser (fodbold))

Spørgsmål, der inviterer til en generalisering evt. også i form af en begrundelse

I Danmark har vi jo et system, der betyder, at rigtig, rigtig mange børn går i børnehave. Hvad synes du om, at faktisk næsten alle børn går i børnehave i stedet for at være hjemme hos mor eller far? (Emne: Praktik i en børnehave)

Der er sikkert forskel på en arbejdsplads i Afghanistan og i Danmark. Hvad synes du er de største forskelle? (Emne: Mit arbejde som ...)

Hvorfor tror du, det er vigtigt for mange mennesker at have en fritidsinteresse?

Fodbold er en populær sport i hele verden. Hvorfor tror du, det er sådan?

Synes du, det er en god idé, at man som udlænding kommer i praktik på en dansk arbejdsplads? Hvorfor?/Hvorfor ikke?

Mange drømmer om at få deres eget firma/egen butik ligesom dig. Hvordan kan det være, tror du?

Hvilke fordele/ulemper kan der være ved at være ansat i et stort/lille firma/have sit eget?

Vejledning om valg af emne og opfølgende interviewspørgsmål Prøve i Dansk 3, mundtlig kommunikation, delprøve 1

3.1. Indholdet i undervisningen på Danskuddannelse 3, modul 5

Emnet skal relatere til pensum for undervisningen på Danskuddannelse 3, modul 5, jf. bilag 3 i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.
(Prøvebekendtgørelsen)

Det er ensbetydende med, at emnet skal tage udgangspunkt i danske forhold og falde inden for nedenstående domæner:

Danmark før og nu, fx

- Danmark før 1500-tallet, herunder kristendommens indførelse og unionen med Norge
- Danmark efter reformationen, herunder kirkens rolle, de nordiske krige og enevældens indførelse
- Danmark i 1800-tallet, herunder undervisningspligtens indførelse, helstat og nationalstat samt junigrundloven
- Nyere tid, herunder kvinders stemmeret, genforeningen, besættelsen, indmeldelsen i EF og kongehusets rolle

Arbejde, fx

- Jobsøgningsmetoder, fx udarbejdelse af cv, udarbejdelse af ansøgning, jobsamtale
- Erhvervsstrukturen i Danmark
- Det fagretlige system
- Forventninger til arbejdskraften på det danske arbejdsmarked, herunder regler knyttet til arbejdslivet
- Formelle og uformelle kompetencer
- Arbejdspladskultur, fx samarbejds- og samværsformer, uskrevne regler

Uddannelse, fx

- Voksen- og efteruddannelse
- Livslang læring

Hverdagsliv og medborgerskab, fx

- Miljø
- Demokrati og aktivt medborgerskab i lokalsamfundet, fx boligforeninger, skolebestyrelser mv. og i samfundet i øvrigt.

(Danskuddannelsesbekendtgørelsen)

3.2. Vejledning om tildeling af et emne

Som udgangspunkt vælger lærer/eksaminator de emner, som der er arbejdet med i undervisningen på modul 5, som emner for præsentationen til prøvens mundtlige delprøve 1. Emnerne skal altid ligge inden for de rammer, der er udstukket for undervisningen på modul 5 på Danskuddannelse 3. jf. ovenfor.

Når prøvedeltagere fra samme hold på et sprogcenter skal til prøve, skal det tilstræbes, at der er en bred emnemæssig spredning, og at prøvedeltagerene ikke tildeles de samme emner i unødigt høj grad.

Forstanderen godkender de valgte emner.

Den enkelte prøvedeltager kan ikke selv give udtryk for ønske om emne.

Tildeling af emne bør dog heller ikke finde sted ved simpel lodtrækning, da der bør tages visse overordnede hensyn ved tildelingen.

Det er for eksempel ikke hensigtsmæssigt at tildele en ganske ung mand emnet 'Børneopdragelse i Danmark' eller en ældre medborger emnet 'Mobning i folkeskolen'. De samme hensyn tages naturligvis så vidt muligt over for selvstuderende. Det er væsentligt, at ikke mindst selvstuderende tildeles emner, som det er let at finde informationer om på nettet.

Når sådanne hensyn er taget, skal enhver prøvedeltager vilkårligt kunne tildeles et af de emner, forstanderen har godkendt.

Da der bl. a. er arbejdet med *tekster* i relation til emnerne i undervisningen, kan en opstilling af disse tekster eventuelt udgøre en form for pensumliste, som kan minde de enkelte kursister om, hvor de kan søge informationer, og som kan støtte de selvstuderende i et tekstvalg, når de skal forberede sig til prøven.

Alle opfordres til at søge informationer om emnet på nettet.

3.3. Vejledning til prøvedeltageren om gennemførelsen af præsentationen

Emnet tildeles fem hverdage før den mundtlige del af prøveterminens begyndelse. Dette giver prøvedeltageren mulighed for at søge yderligere information om emnet, inden han/hun udarbejder den endelige disposition.

Præsentationen skal vare i ca. 2 minutter.

Når prøvedeltageren udarbejder dispositionen, er det vigtigt, at stoffet disponeres, så tiden kan overholdes. Ellers kan gode konkluderende pointer gå tabt, fordi eksaminator eller censor afbryder præsentationen, når tiden er gået. Med en tidsramme på ca. 2 minutter er det også vigtigt at fokusere emnet, så det kun er væsentlige aspekter, der tages med.

Emnet er alment.

At emnet er alment betyder, at prøvedeltageren skal beskrive almene forhold uden (i særlig grad) at inddrage personlige erfaringer. Hvis prøvedeltageren har personlige erfaringer med

emnet, så kan det være relevant at inddrage disse under interviewet, fx når en stillingtagen til et aspekt af emnet skal underbygges.

Ved prøven må prøvedeltageren medbringe ét ark med en disposition og eventuelle stikord. Prøvedeltageren må gerne under præsentationen støtte sig til dette ark.

Det skal frarådes prøvedeltageren at medbringe et egentligt manuskript. Nogle prøvedeltagere vælger alligevel at medbringe et manuskript. Hvis han/hun gentagne gange læser dele af manuskriptet op, skal eksaminator (eller censor) bede prøvedeltageren om at lægge manuskriptet væk. Oplæste afsnit tæller ikke med i bedømmelsesgrundlaget. Hvis en prøvedeltager ikke er i stand til at fortsætte sin præsentation uden manuskript, trækker det ned i karakter, da der derved kommer til at mangle et bedømmelsesgrundlag for præsentationsdelen.

Det er ikke tilladt at præsentere emnet på andre måder, for eksempel ved at benytte powerpoint, bl.a. grundet tekniske og tidsmæssige årsager.

Det er ved fremlæggelsen vigtigt, at der er god overensstemmelse mellem det sproglige niveau i præsentationen og det mundtlige sprog, prøvedeltageren faktisk behersker. Er det ikke tilfældet, vil det i næsten alle tilfælde påvirke sproget og ikke mindst udtalen negativt. Ved den mundtlige prøve er udtalen central for bedømmelsen og dermed for fastlæggelsen af karakteren. Lægger prøvedeltageren præsentationen på et højere sprogligt niveau end det, han/hun faktisk behersker, kan der desuden ske det, at prøvedeltageren ikke forstår eksaminators opfølgende interviewspørgsmål, fordi der spørges ind til dele i præsentationen, som prøvedeltageren i virkeligheden ikke har tilstrækkelige videnskæssige eller sproglige forudsætninger til at kunne besvare.

Når et emne er tildelt, er emnet prøvegrundlaget.

Det betyder på dette niveau, at prøvedeltageren *ikke* må diskutere fx disposition eller indhold med læreren. Læreren kan dog - som den eneste hjælp - eventuelt henvise til eksempler på kilder om emnet. Heller ikke andre lærere på sprogcentret, f.eks. i studiecentret, må hjælpe prøvedeltageren; dog kan der bistås med at henvise til kilder om emnet.

Forberedelse

Det er vigtigt, at prøvedeltageren forbereder sig grundigt - eventuelt sammen med andre, der skal til samme prøve. Det er vigtigt at træne præsentationen ved at holde den for en tilhører - eller måske bare foran spejlet, for på den måde bliver prøvedeltageren bevidst om, hvorvidt præsentationen kan afvikles inden for tidsrammen, og om, hvorvidt der fx mangler centrale ord eller begreber, eller om udtalen skal bedre på plads. Og endelig får prøvedeltageren konstateret, om han/hun faktisk er i stand til at holde præsentationen alene på baggrund af disposition og stikord.

3.4. Vejledning til eksaminator om emnevalg

Sprogligt niveau

Prøven i mundtlig kommunikation ved Prøve i Dansk 3 efterprøver dansksproglige færdigheder på et niveau, der relaterer til vantage (B2), jf. kompetenskalaen, Common European Framework of Reference (CEFR).

Det betyder, at emnet skal vælges og udformes, så det, hvad sproglig bredde angår, lægger op til en mundtlig præsentation og efterfølgende samtale på dette niveau.

Emnet skal have almen karakter.

Emner, der umiddelbart lægger op til en mundtlig præsentation på et lavt abstraktionsniveau, bør fokuseres på en måde, der hæver abstraktionsniveauet, så det på den måde sikres, at både præsentationen og det opfølgende interview foregår på det rette sproglige niveau.

Emner, der umiddelbart lægger op til en mundtlig præsentation på et meget højt abstraktionsniveau, bør ligeledes fokuseres for at sikre, at både præsentationen og det opfølgende interview foregår på det rette sproglige niveau.

Også emner, der umiddelbart lægger op til en mundtlig præsentation og et opfølgende interview inden for rammen af Prøve i Dansk 3-niveauet, kan imidlertid være af en karakter, der kan udmønte sig i forskellige sproglige niveauer. Det er eksaminators pligt i det opfølgende interview at kompensere for dette via de spørgsmål, der stilles, så det på den måde sikres, at et fyldestgørende bedømmelsesgrundlag (om muligt) bliver fremkaldt på niveauet.

Eksempler på emner, der kan fungere uden yderligere fokusering

- Vindmøller, et dansk bidrag til en grønnere verden
- Dansk film, Dogme 95
- Christiania - en fristad
- Dansk statsborgerskab
- Rødstrømpebevægelsen i Danmark
- sUnge danskeres drikkevaner
- Muhammedkrisens årsager og konsekvenser
- Hjemløseavisen 'Hus Forbi'
- Børneopdragelse i Danmark
- Kristendommens rolle i nutidens Danmark
- Velfærdssamfundet i fremtiden
- Byfornyelse på Islands Brygge
- Unge danskeres syn på EU
- En dansk fagforening
- Fremtiden for det danske sprog
- En dansk kunstner med internationalt ry
- Mobning i folkeskolen
- Uskrevne regler på det danske arbejdsmarked
- Velfærdsstaten i fremtiden

- Alternative energiformer i Danmark - hvorfor?

Eksempler på emner, der kræver særlig opmærksomhed ved godkendelsen og eksaminationen

A. Emner, der er så brede, at de med fordel kan fokuseres:

- Det politiske system i Danmark
- Miljø og forurening
- Sport og idræt i Danmark
- København før og nu
- Skattesystemet i Danmark
- Højskoler
- Danmark under anden verdenskrig
- Demokrati.

Eksempler på fokusering:

- Det politiske system i Danmark med fokus på regeringsdannelse
- Miljø og forurening med fokus på transport
- Sport og idræt i Danmark med fokus på bredde og elite
- København før og nu med fokus på byens udvikling fra 1850-70
- Skattesystemet i Danmark med fokus på proportionalsskat
- Højskoler med fokus på en højskole med et speciale
- Danmark under anden verdenskrig med fokus på sabotagegrupperne
- Demokrati med fokus på nærdemokrati.

B. Emner, hvor præsentationen vil kunne klares på lavt abstraktionsniveau, og hvor eksaminator i givet fald skal være ekstra opmærksom på, at den opfølgende samtale foregår på det korrekte niveau:

- Besøgsven på et plejehjem
- Skolefritidsordningen SFO
- Vuggestuer i Danmark
- Mødregupper i Danmark
- Børneinstitutioner i Danmark
- Familiemønstre i Danmark.

C. Emner, hvor præsentationen naturligt vil ligge på et relativt højt abstraktionsniveau:

- Klimaændringer, årsager og løsninger med udgangspunkt i danske forhold
- Medier og politik
- Det danske arbejdsmarked
- Dansk identitet
- Den globale finanskriser - konsekvenser for Danmark.

Her må eksaminator i givet fald være ekstra opmærksom på, at det opfølgende interview som udgangspunkt foregår på det for Prøve i Dansk 3 korrekte niveau. Klarer prøvedeltageren at svare på spørgsmålene på det relativt høje abstraktionsniveau, indgår dette selvsagt (positivt) i bedømmelsen.

D. Emner, der er så faktisk baseret, at det kan være vanskeligt i præsentationen at finde udgangspunkt for det opfølgende interview:

- Rådhuset i Århus
- Det danske monarki
- De politiske partier i Danmark
- Grundloven - Danmarks konstitution
- H.C. Andersen
- Statens uddannelsesstøtte
- Vikingetiden
- Skagensmalerne
- Arne Jacobsen - en dansk arkitekt
- Louisiana
- De danske broer.

E. Undgå emner, der formuleres som holdningsspørgsmål. Det skal være op til prøvedeltageren, om der i præsentationen skal gives udtryk for holdninger.

Eksempler på holdningsemner:

- Hvilke velfærdsydelser mener du, pensionister har krav på?
- Trafikken i Odense, er den et problem?
- Er skatten for høj i Danmark?

I stedet skal der vælges en generel formulering:

- Velfærdsydelser for pensionister
- Trafikken i Odense
- Skatten i Danmark.

3.5. Vejledning til eksaminator om interviewet

Ved interviewet skal både den receptive og den produktive færdighed bedømmes inden for tidsrammen på ca. 3 minutter. Derfor må eksaminator ved hvert spørgsmål være bevidst om, hvilket sprogligt niveau spørgsmålet stilles på, og hvilket sprogligt niveau i svaret spørgsmålet kan lægge op til.

Eksaminator skal på én og samme tid følge prøvedeltagerens sproglige niveau og holde sig inden for den sproglige ramme, der er fastlagt for Prøve i Dansk 3. Befinder prøvedeltageren sig sprogligt på et lavere niveau end Prøve i Dansk 3, må eksaminator nødvendigvis følge prøvedeltageren, så eksaminationen kan gennemføres. Men inden da skal det være tydeliggjort for censor, at prøvedeltageren ikke kunne honorere de receptive og/eller de produktive sprogkrav, der kendetegner Prøve i Dansk 3.

Er dele af præsentationen uklare eller uforståeligt formidlet, indledes interviewet med et opklarende spørgsmål. Er dette ikke tilfældet, er det ofte en god idé at indlede med et uddybende spørgsmål, hvor prøvedeltageren opfordres til at uddybe aspekter af præsentationen.

Ved nogle få emner kan det være naturligt, at eksaminator beder prøvedeltageren lave en parallel til det land, prøvedeltageren kommer fra. I sådanne tilfælde skal eksaminator undgå spørgsmål, der blot lægger op til at få emnet gentaget med et andet afsæt, så det samme sproglige korpus, som blev brugt i præsentationen, gentages. Dette bidrager ikke yderligere til bedømmelsesgrundlaget. Et eksempel på det kunne være en præsentation om fx børneinstitutioner i Danmark. Hvis en prøvedeltager fint har redegjort for børneinstitutioner i Danmark og derefter får spørgsmålet om, hvordan børneinstitutioner i det land, han/hun kommer fra, fungerer, så er der risiko for, at der blot sker en (sproglig) gentagelse.

Hvis prøvedeltagerne ikke i den frie sprogproduktion har vist, at han/hun har et dansksprogligt beredskab til ræsonnement og stillingtagen, skal der stilles et spørgsmål, der kræver ræsonnement og et spørgsmål, der får prøvedeltager til at tage stilling til emnet eller dele af det. I forlængelse heraf er det nærliggende at bede om en begrundelse for denne stillingtagen.

Fordi tiden til at fremkalde bedømmelsesgrundlaget er begrænset, er det vigtigt at huske på, at der er tale om et interview, som eksaminator suverænt kan og skal styre ret stramt. Det er eksaminator, der både vælger fokus og beslutter eventuelle fokusskift. Det er samtidig eksaminators pligt at sørge for, at emnet til stadighed holder sig inden for den ramme, emnet udstikker.

Sammenfattende kan det siges, at det er eksaminators opgave ved delprøve 1 at stille spørgsmål, der giver prøvedeltageren mulighed for at vise uforberedt sprog i længere tale. Ligeledes er det eksaminators opgave at stille spørgsmål, som sikrer prøvedeltageren mulighed for at vise, at han/hun kan indgå i kommunikation, hvor sproget både fra eksaminators og prøvedeltagers side er forholdsvis nuanceret og komplekst (jf. prøvebekendtgørelsen).

Delprøve 1

Ved prøven vurderes, om prøvedeltageren kan forstå almindeligt forekommende kommunikation, hvor sproget er forholdsvis nuanceret og komplekst. Det vurderes, om prøvedeltageren kan besvare spørgsmål, beskrive og fortælle i et forståeligt, nuanceret, flydende og sammenhængende sprog med en forholdsvis høj grad af kompleksitet og korrekthed.

(Prøvebekendtgørelsen)

Eksempler på spørgsmål

Emne: Christiania - en fristad

- Opklarende spørgsmål

(i tilfælde af, at noget i den mundtlige præsentation var uklart eller måske uforståeligt)

Du talte om, hvordan beslutningerne på Christiania blev truffet, men jeg forstod det ikke rigtigt. Vil du godt forklare det lidt nærmere?

- Uddybende spørgsmål

Du sagde, at der havde været mange forsøg på at lukke Christiania. Kan du ikke fortælle lidt mere om det?

- Spørgsmål, der kræver ræsonnement

Du fortalte, at Christiania blev startet på et ulovligt grundlag. Men hvorfor tror du så, at Christiania eksisterer den dag i dag?

- Spørgsmål, der kræver stillingtagen

Mener du, at Christiania fortsat skal eksistere? Hvorfor/hvorfor ikke?
